

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԲԵԱ. ԼՈՒՐԵՐ

ՆԱՅՐԱԴԵՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսի կոնդակով սեպտեմբեր ամսին

«Ս. Սահակ – Ս. Մեսրոպ» շքանշանով պարգևատրուել է.
Ներքին Անաստան (ԱՄՆ Արևմտյան թեմ),

«Ս. Ներսես Շնորհալի» շքանշանով պարգևատրուել են.
Պերճուխի ճոճագեան - Էմիլիան (Արգենտինայի թեմ),
Բաբկեն Սիմոնեան (ԱՄՆ Արևմտյան թեմ),

Օրհնության գիր է պրուել.

Սուսաննա Գուրգուրյանին (Արգենտինայի թեմ),
Լուսաին Պալասանեանին (Արգենտինայի թեմ),
Իսաակ Չալեանին (Արգենտինայի թեմ),
Սոսի Մակարյանին (ԱՄՆ Արևմտյան թեմ),
Սուրբ Խաչ Եկեղեցուն (ԱՄՆ Արևմտյան թեմ),
Ալեք և Մարի Մանուկյան վարժարանին (ԱՄՆ Արևմտյան թեմ),

Լանջախաչ կրելու իրաւունք է պրուել.

Միքայել արեղայ Գևորգեանին (Սիւնեաց թեմ),
Մուշեղ քահանայ Խաչատրեանին (Նոր Նախիջևանի և Ռուսաստանի թեմ),
Մարկոս քահանայ Սարգսեան (Նոր Նախիջևանի և Ռուսաստանի թեմ),
Առաքել քահանայ Ամիրեան (Նոր Նախիջևանի և Ռուսաստանի թեմ),

ԵՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ՆԻՍՏԸ ԺՆԵՒՈՒՄ

Օգոստոսի 26-ից սեպտեմբերի 2-ը Ժնևում քաղաքացիական ծախսերի համաշխարհային խորհրդի Կենտրոնական Կոմիտեի համաժողովը, որին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ծայրագույն Պապի հարց և Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսի օրհնությամբ մասնակցում էին ԵՆԻ Կենտրոնական Կոմիտեի անդամ, ԱՄՆ Տայոց Արևելյան թեմի Միջեկեղեցական հարաբերությունների պարասխանատու և ԱՄՆ Եկեղեցիների Ազգային խորհրդի ներկա նախագահ Տ. Վիգեն արքեպիսկոպոս Այբագյանը և գործադիր վարչության անդամ երեցկին Փոլա Դեմեթրի, Միջեկեղեցական հարաբերությունների գրասենյակի աշխատակից Յոլան սարկավազ Կարությունյանը և օր. Արմինե Բաբաջանյանը (Կուրայքի թեմի Զրվեթ համայնքի երիտասարդական միություն):

ԵՆՏ Կենտրոնական Կոմիտեի նիստի ընթացքում ԵՆՏ 7-րդ գլխավոր քարտուղար ընտրվեց Նորվեգական Եկեղեցիների Ազգային Խորհրդի նախագահ Լյութերական վերապալվելի դոկտոր Օլավ Թվեյթը: Այս առիթով Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը շնորհավորական ուղերձ է հղել ԵՆՏ նորընտիր գլխավոր քարտուղարին, որում ի մասնավորի ասվում է. «Եկեղեցիների Համաշխարհային խորհուրդը ամենանշանավոր Էկումենիկ կազմակերպությունն է՝ համագործակցություն, հանդուրժողականություն ու խաղաղություն խթանելու պարզականությամբ: Հայցում ենք Բարձրյալ Աստուծոց, որ մեր Տիրոջ հավաքքի, հույսի և սիրո պարգամի ու ուսմունքի ձեր վկայությամբ ԵՆՏ-ի առաքելությունը առավել աճի և զորանա»:

8-օրյա նիստերի ընթացքում Տ. Վիգեն արք. Այբագյանը մասնակցել է հասարակական հարցերով ենթահանձնաժողովի աշխատանքներին, իսկ երեցկին Փուլա Դևեջյանը՝ թեկնածուներ առաջադրող ենթահանձնաժողովի նիստերին: Այս օրերին ԵՆՏ Կենտրոնական կոմիտեն փաստ հայտարարություն է կատարել աշխարհում փարբեր արդիական մարտահրավերների առնչությամբ, որոնցից մեկը վերաբերում էր Յեղասպանությունների մասին զեկույցին՝ Դարձուրի ցեղասպանության համապերսպում:

Ժողովականներն անդրադարձել են նաև կառույցի վարչական և ծրագրային մի շարք հարցերի: Որոշվել է ԵՆՏ հաջորդ՝ 10-րդ համաժողովը անցկացնել 2013 թ. Հարավային Կորեայում, որի կազմակերպման կոմիտեում իբրև Հայոց Եկեղեցու ներկայացուցիչ ընտրվել է Վիգեն Սրբազանը:

ՄԱՅՐ ԱԹՈՒՆ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ
ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՂԱՄԱԿԱՐԳ

ՄԻՋԵԿԵՂԵՅԱԿԱՆ ՀԱՄԱՔԻ ՊԱՏԻՒ ՏՈՒԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ԵՒ ՄԵԹՐՈՓՈԼԻԹ ԾՈՆԱՅԻ

Ամերիկայի Հայոց Արևելեան թեմի առաջնորդ Գերշ. Տ. Խաժակ արքեպիսկոպոս Պարսամեան, Երեքշաբթի Սեպտեմբեր 8-ին, միջեկեղեցական հաւաք մը կազմակերպած էր ի պարտի նոր նշանակուած Նիւ Եորքի Կաթողիկէ համայնքի առաջնորդ Տոլան արքեպիսկոպոսի և Ամերիկայի Ուղղափառ Եկեղեցոյ նորընտիր առաջնորդ Մերթուիլիթ Շոնա Փոֆիստուզընի:

Տոլան արքեպիսկոպոս, որպէս 10-րդ առաջնորդը Նիւ Եորքի կաթողիկէ համայնքի, իր պաշտօնին ձեռնարկեց Ապրիլ 15-ին, իսկ Մերթուիլիթ Շոնա՝ 2008 փարտուան Դեկտեմբեր 28-ին:

Այս հաւաքին մասնակցող Հոմէական Կաթողիկէ, Ուղղափառ և Արևելեան Ուղղափառ Եկեղեցիներու ղեկավարները նախ այցելեցին Ս. Վարդան Մայր Տաճար, որ կարճ արարողութիւն մը փելի ունեցաւ Աստուածամօր՝ Սրբոհի Կոյս Մարիամի ծննդեան փօնին առիթով: Ապա բարձրաստիճան եկեղեցական հիւրերը մասնակցեցան միջեկեղեցական հաւաքի մը, որ փելի ունեցաւ Առաջնորդարանի համալիրին մէջ:

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը իր խօսքին մէջ ըսաւ. «Երբ մենք կը դիմենք «Թ-Լորթոքոս»ի,

Աստուածածնի, «Աուր Լէյրի»ի, «Պոկորոպիցա»յի, և կամ անոր բազմաթիւ անուններուն, մենք բոլորս ալ Ս. Մարիամ Աստուածածնին կը դիմենք որպէս սիրալիք Մայր մը: Դարեր շարունակ հին առաքելական քրիստոնէայ եկեղեցիներուն մէջ այս եղած է մեր խոր զգացումներն ու վկայութիւնը: Եւ իրապէս, Ս. Մարիամ Աստուածածնի մատուցած մեր հասարակաց պաշտամունքը մեզ կը վերածէ միացեալ ընտանիքի մը»:

Նաւաթի բացման խօսքը կարարեց Ամերիկայի Յոյն Ուղղափառ Եկեղեցոյ առաջնորդ Տէմէթրիոս արքեպիսկոպոսը, որ նախ շնորհակալութիւն յայտնեց Գերշ. Տ. Խաժակ արքեպս. Պարսամեանին՝ որ կազմակերպած էր այս հաւաքը և շնորհատրեց Տոլան արքեպիսկոպոսն ու Մեթրոփոլիթ Ճոնան: Ան շեշտը դրաւ նաեւ Ս. Մարիամ Աստուածածնի հաւաքըին ու դիմադրականութեան վրայ բոլոր քրիստոնէական դժուարութիւններուն դիմաց. ինչպէս օրինակ Քրիստոսի ծննդեան առիթով փիրող անհիւրընկալ պայմանները, աքսորի մէջ իր ընտանիքով անցուցած տարիները, և տառապանքը իր զաւակին կեանքի վերջին տարիներուն ընթացքին: «Շատ մեծ տառապանքի մը յորձանքէն անցաւ ան: Սքանչելի օրինակ մը չարչարանքի և համբերութեան՝ ամէն քրիստոնէական պարագաներու ընդմէջէն: Այսօրուան աշխարհի մէջ շատ կարեւոր դաս մը, երբ քրիստոնէական առաքինութիւնները յաճախակի յարձակումի կ'ենթարկուին»:

Տոլան արքեպիսկոպոս և Մեթրոփոլիթ Ճոնա արարայայտուեցան հին քրիստոնէայ եկեղեցիներու միջեւ փիրող ջերմ յարաբերութեանց մասին՝ Նիւ Եորքի և ընդհանրապէս Ամերիկայի փարածքին:

Տոլան Արքեպիսկոպոս ըսաւ. «Ես անդրադարձայ որ մեծագոյն Նիւ Եորքի այս համայնքը, ուր պարիսը ունինք հովուական առաքելութիւն կարարելու, արարացոյացումն է ընդհանրական եկեղեցոյ: Կը քրտնեն ամէն լեզու խօսող և տարբեր կրթութիւն ու աւանդութիւններ ունեցող անհատներ գեղեցկօրէն ներկայացուած են այս սրահին մէջ»:

«Ինձի համար շատ կարեւոր է որ մենք միացած ըլլանք երբ կը հռչակենք Յիսուս Քրիստոսի Անկարարանը»,- ըսաւ Մեթրոփոլիթ Ճոնան:

Խօսք առաւ նաեւ Առաջնորդարանի երկար տարիներու բարեկամ Կարպինալ Ուիլեմ Բիլլըր, որ այցելած է նաեւ Նայասարան:

Առաջնորդ Գերշ. Տ. Խաժակ արքեպս. Պարսամեան Տոլան արքեպիսկոպոսին և Մեթրոփոլիթ Ճոնային յուշանուէրներ յանձնեց: Իսկ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոս Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ.ի կողմէ լանջախաչ մը՝ Տոլան արքեպիսկոպոսին և պանակէ մը՝ Մեթրոփոլիթ Ճոնային:

Իսկ Նիսիսային Ամերիկայի Ղպրի Ուղղափառ արքեպիսկոպոսարանի Ընդանոր Եպիսկոպոս և Պարիսարքական Էքսարք Տէյլիք Եպիսկոպոս մեծարեալներուն յանձնեց սրբանկարներ:

Փակման աղօթքը արարասանեց Միացեալ Նահանգաց Արևելեան շրջանի Ատրի Ուղղափառ Եկեղեցոյ առաջնորդ Մեթրոփոլիթ Մար Սիրիլ Աֆրամ Բարիմ, որ Աստուծմէ խնդրեց որ օրինէ և առաջնորդէ Տոլան արքեպիսկոպոսն ու Մեթրոփոլիթ Ճոնան, և շնորհակալութիւն յայտնեց Տիրոջ՝ որ առիթը ընծայած էր հաւաքուելու եղբայրական սիրոյ մթնոլորտի մը մէջ»:

Ներկայ էին նաեւ՝ Միացեալ Ազգերու մօտ Վարիկեանի մնայուն դիպրոք Սէլէսթին

արքեպիսկոպոս Միկլիտե, Նիլ Եօրքի (Նիլ Ճըրգի) Նոմնական Կաթողիկե Եկեղեցիին Ճան արքեպիսկոպոս Մայրբզ, Ամերիկայի Եթովպական Ուղղափառ Եկեղեցիին Զաքարիոս արքեպիսկոպոս, Միացեալ Նահանգաց Նայ Կաթողիկե Եկեղեցոյ Էքսարք Մանուէլ եպիսկոպոս Պաթաբեան, ինչպէս նաեւ ներկայացուցիչներ Անտիոքեան, Ռուսական, Պուլակարական եւ Սերպեան Ուղղափառ Եկեղեցիներէն:

Այս հաւաքին մասին արտայայտուելով առաջնորդ Սրբազան Նայրբ ըստւ. «Սքանչելի եւ յուսաբեր նշան է որ այսպիսի եղբայրական հաւաքները յաճախակի կերպով քննարկուին վերջին փարիներուն ընթացքին: Ի վերջոյ, մենք բոլորս ալ սերած ենք հին, առաքելական եկեղեցիներէ: Մենք բոլորս ալ կը ներկայացնենք «Նին Աշխարհ»ի աւանդութիւնները պարօրոտութեամբ Նորին մէջ»:

Առաջնորդարանին կողմէ ներկայ էին Գերշ. Տ. Եղիշէ արքեպս. Կիզիրեան, Թեմական Պարուիրակ եւ Ամերիկայի Եկեղեցիներու Ազգային Խորհուրդի նախագահ Գերշ. Տ. Վիգէն արքեպս. Այգազեան, առաջնորդի փոխանորդ Նոգշ. Տ. Նայկազուն Ծ. վրդ. Նաճարեան, Նոգշ. Տ. Սուրեն Ծ. վրդ. Չինչինեան, Ս. Վարդան Մայր փաճարի Լուսաբարապետ Արժ. Տ. Մարտիրոս քննյ. Չեւեան եւ «Միշն» Ծովսերու Յայրագիրի քննարկ Արժ. Տ. Թադէոս քննյ. Ապարաւան:

ԴԻԴԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ
ՆԱՅՈՑ ԱՄԵՐԻ ԿԱՅԻ ԱՐԵԲԵԼԵԱՆ ԹԵՄԻ

17-ՐԴ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԷԿՈՒՄԵՆԻԿ ՆԱՄԱԳՈՒՄԱՐ ԻՏԱԼԻԱՅՈՒՄ

Սեպտեմբերի 9-12-ը Բոզեի վանքում (Իտալիա), քննարկուեցաւ 17-րդ Միջազգային Էկումենիկ համագումարը՝ «Նոգետր բախում ուղղափառ ավանդության շրջանակներում» թեմայով: Համագումարը կազմակերպուել էր Բոզեի վանքը Ուղղափառ Եկեղեցիների հետ համագործակցությամբ:

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ծայրագոյն Պարրիարք եւ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսի օրինությամբ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից ժողովին մասնակցեց Արժանապարիվ Տ. Ադամ քահանա Մակարյանը, որը թեմայի շրջանակներում հանդես եկավ բանախոսությամբ եւ ընթերցեց Վեհափառ Նայրապետի ողերձը համագումարի մասնակիցներին:

ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ
ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՐԳ

ԲԱՅՎԵՅ ԳԵԻՈՐԳՅԱՆ ՆՈԳԵԻՈՐ ՃԵՄԱՐԱՆԻ 2009-2010 ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆ

Սեպտեմբերի 10-ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ծայրագոյն Պարրիարք եւ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսի բարձր նախագահությամբ քննարկուեցաւ Գետրգյան Նոգետր Ճեմարանի 2009-2010 ուսումնական տարվա բացման արարո-

դությունը, որին մասնակցում էին ճեմարանականները, Մայր Աթոռի միաբաններ, դասախոսներ ու ծնողներ:

Հանդիսությանը բացման խոսք ասաց Գևորգյան Հոգևոր ճեմարանի փոխպետոչ Տ. Դավիթ աբեղա Քարամյանը՝ անդրադառնալով ճեմարանի ընդհանուր վիճակագրությանը: Հայր Սուրբն ուրախությամբ նշեց, որ այս փարի ճեմարան են ընդունվել 31 սաներ, համարվել է փեսական և դասախոսական կազմը: Ճեմարանում այժմ ուսանում են 123 սաներ:

Այնուհետև հոգևոր և ժողովրդական երգերի կատարումներով և ասմունքով հանդես եկան ճեմարանականները:

Վերջում ներկաներին իր գնահատականն ու օրհնությունը բերեց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը: Նորին Սրբությունը ուրախությամբ արձանագրեց, որ այժմ ճեմարանը համարվել է հոգևորական դասախոսներով, որոնք իրենց աստվածաբանական բարձրագույն ուսումնական արժանիքներով Երուսալեմի և Միացյալ Նահանգների փարբեր կրթական հաստատություններում, վերադարձել են Մայր Աթոռ և իրենց ծառայությունն են բերում Հայոց Եկեղեցուն և մասնավորապես ճեմարանին:

Իր պատգամում Վեհափառ Հայրապետն անդրադարձավ եկեղեցականի կերպարին՝ ժողովրդին, Եկեղեցուն և Հայրենիքին հոգևորականի արդյունավոր ծառայության մեջ կարևոր նկատելով պատասխանատվությունը, նվիրումն ու բարոյական նկարագիրը: **«Այդ գաղափարները կարող են կյանքի կոչվել, երբ մենք ունենք սեր մեր կոչումի և ծառայության նկատմամբ և հավատ՝ փրկվելու մեր առաքելության ուղին, այն նպատակը, որին ձգտում ենք հասնել, որի իրականացման համար ջանք, եռանդ և նվիրում ենք գործադրում»**, - նշեց Վեհափառ Հայրապետն իր խոսքում՝ հորդորելով ճեմարանականներին առավել նախանձախնդրությամբ, հեղինակալությամբ և բարձր գիտակցությամբ լծվել ուսումնառության սրբազան գործին:

ՄԱՅՐ ԱԹՐԱՆ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾՆԻ
ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՆԱԽԱԿԱՐԳ

ՆՈՐ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄՆԵՐ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ծայրագույն Պատրիարք և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի փնտրիչությամբ հուլիսի 19-ին ձեռնադրված նորած թախանները, ավարտելով իրենց քառասուրյա պահեցողության շրջանը, հոգևոր սպասավորության են նշանակվել Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու փարբեր թեմերում:

Տ. Հակոբ աբեղա Սահակյանը, Տ. Մովսես քահանա Մանուկյանը և Տ. Տիգրան քահանա Մխիթարյանը ծառայության են կոչվել Վիրահայոց թեմում, Տ. Սարգիս աբեղա Այվազյանը և Տ. Թադևոս քահանա Բարսեղյանը՝ Կոփայքի թեմում, Տ. Վաչե աբեղա Մկրտչյանը և Տ. Սյուրբանուս քահանա Իգնատիսյանը՝ Գեղարքունյաց թեմում, Տ. Շահին քահանա Նազարյանը՝ Արագածոտնի թեմում, Տ. Հարություն քահանա Պերոտյանը և Տ. Լևոն քահանա Հովհաննիսյանը՝ Շիրակի թեմում, Տ. Բաբկեն քահանա Սյունիսյանը՝

Երևանի Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ Մայր եկեղեցում, Տ. Նայկ քահանա Սահակյանը, Տ. Նիկողոս քին, Նովհաննիսյանը և Տ. Սահակ քահանա Ղարիբյանը՝ Արարաբյան Նայրապետական թեմում, Տ. Գևորգ քին, Միրզոյանը՝ Նարավային Ռուսաստանի Նայոց թեմում:

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ
ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՐԳ

ԲԱՅՎԵՅ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ «ԷՕՌՆԵԿՅԱՆ» ՆԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԴՊՐՈՅԸ

Մեկտեղման 12-ին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ծայրագույն Պապրիաբը և Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսը և ազգային բարերար Էդուարդո Էօնեկյանը կատարեցին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի «Էօնեկյան» հանրակրթական դպրոցի հանդիսավոր բացումը:

ՆՏ կառավարության օգոստոս 20-ի որոշմամբ Էջմիածնի թիվ 13 դպրոցը հանձնվել էր Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնին և վերակոչվել «Էօնեկյան»՝ ի հիշարակ ազգային բարերար Էդուարդո Էօնեկյանի հանգուցյալ ծնողներ Փանոս Էօնեկյանի և Սուրբինա Բագրատունու:

Վեհափառ Նայրապետին և պարվարժան հյուրերին մեծ խանդավառությամբ, բուռն ծափողջույններով և ավանդական աղ ու հացով դիմավորեցին դպրոցի սաներն ու ուսուցիչները:

Բացման խոսքով հանդես եկավ Մայր Աթոռի Քրիստոնեական դաստիարակության կենտրոնի անդամ Տ. Վարդան արեղա Նավասարդյանը՝ անդրադառնալով պարմական այս իրադարձության կարևորությանը, որով Նայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին շարունակում է կրթական ասպարեզում դարավոր իր առաքելությունը: Նայր Սուրբն իր երախտագիտությունը հայրենեց հայրենի իշխանություններին՝ ցուցաբերած աջակցության համար, ինչպես նաև մեծանուն բարերարին, որի ազնիվ աջակցությամբ կգործի այս դպրոցը:

Դպրոցի անդամ Սահակ Զաքարյանի բարիգալստյան խոսքից հետո ներկաներին իրենց սրտի խոսքն ուղղեցին ՆՏ Սփյուռքի նախարար Նրանուշ Նակոբյանը և ՆՏ Կրթության և գիտության նախարարի խորհրդական Մհեր Ղազարյանը:

Այնուհետև հանդիսապետությամբ Վեհափառ Նայրապետի կատարվեց դպրոցի օրհնության արարողությունը, որի ավարտին ներկաներին իր օրհնությունն ու գնահատանքը բերեց Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսը: Նորին Սրբությունը հույս հայտնեց, որ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի օրհնության ներքո գործող կրթական այս հաստատությունից ներս դպրոցի սաները պիտի դաստիարակվեն ազգային արժեքներով և հայրենյաց սիրով, զինվեն անհրաժեշտ գիտելիքներով և հմտություններով, որպեսզի հաստատուն քայլերն կյանքում և իրենց բարի ծառայությունը բերեն ժողովրդին, Նայրենիքին և Եկեղեցուն: Վեհափառ Նայրապետին իր գնահատանքը հայրենեց դպրոցի բարերար Էդուարդո Էօնեկյանին՝ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի առաքելության իրականացման գործում զորակցման համար: Նորին Սրբությունը մասնավոր իր գնահատանքը հայտնեց նաև Արմավիրի մարզպետին և ՆՏ Կրթության ու գիտության նախարարին:

«Սիրելի՛ սաներ, վստահ ենք, որ նոր խանդավառությամբ պիտի ուսանեք այս հասարակության հարկի ներքո՝ գիտակցելով, որ դուք այլևս բարի անվան պահպանողներն ենք Նայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու: Վստահ ենք, որ գիտակցելով այն, որ դպրոցը գործում է Մայր Աթոռի օրհնության եւ հովանավորության ներքո, առավել նախանձախնդրությամբ պիտի կատարեք հանձնարարությունները մանկավարժների, սնեք ձեր հոգին մշտական հաղորդակցությամբ մեր հայրերի պապվիրանների ու պապգամների եւ ձեր կյանքը կազմակերպեք՝ առաջնորդվելով դրանցով»,- նշեց Նայոց Նայրապետն իր խոսքում:

Վերջում Նորին Արքեպիսկոպոսը եւ բարերար Էդուարդո Էռնեսկյանը գրքեր նվիրեցին առաջին դասարանի սաներին, ապա արարողության մասնակիցները շրջեցին դպրոցում՝ ծանոթանալով պայմաններին:

Գպրոցի բացմանը ներկա էին Արմավիրի մարզպետ Աշոտ Ղախրամանյանը, Էջմիածնի քաղաքապետ Կարեն Գրիգորյանը, ԱԺ պարզամավոր Անահիտ Բախշյանը, Գերագույն Նոգետո խորհրդի անդամներ, Արմավիրի թեմի առաջնորդ Ս. Սիմոն Կախկոպոս Աղամյանը, Մայր Աթոռի դիվանապետ Ս. Արշակ Կախկոպոս Խաչատրյանը, Մայր Աթոռի լուսարարապետ Ս. Արարատ Կախկոպոս Գալթագճյանը, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի միաբաններ եւ հյուրեր:

ՄԱՅՐ ԱԹՈՐ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ
ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՂԱՄԱԿԱՐԳ

ՄԱՅՐ ԹԵՐԵԶԱՅԻ ՆԻՇԱՏԱԿԻՆ

Սևպրեմբերի 13-ին որբուայրիների եւ աղքատների գթության քույր՝ Մայր Թերեզայի մահվան հիշատակի 12-րդ տարելիցին Կալկաթայում գտնվող նրա փուն-թանգարանում, որպեսզի նաև նրա գերեզմանն է, կազմակերպվել էր «Մարդկության խաղաղությանը նվիրված» միջհարանվանական աղոթք, որին ներկա էին Կալկաթայի բոլոր կրոնական կազմակերպությունների եւ համայնքների առաջնորդներն ու ներկայացուցիչները:

Արարողությանը հրավիրված էր նաև հնդկահայոց հոգևոր հովիվ եւ Նայոց Մարդասիրական ճեմարանի կառավարիչ՝ Նոգեշնորի Նայր Խորեն Նովհաննիսյանը՝ ընկերակցությամբ ճեմարանի վարչական փոփոխ Արժանապարիվ Ս. Ավերիս քին. Նամբարձումյանի:

Արարողության ընթացքում Նոգեշնորի Նայր Սուրբը ելույթով հանդես եկավ՝ աղոթելով աշխարհի խաղաղության եւ Մայր Թերեզայի հոգու հանգստության համար՝ նշելով. «Վստահաբար այս պահին որբուայրիների եւ աղքատների գթության քույր Մայր Թերեզան իր քաղցր հայացքով մեզ է նայում երկնքից եւ հանուն աշխարհի խաղաղության ուզում է որ մարդիկ սիրեն եւ հարգեն միմյանց»:

ԿԱԿԱԹՈՒՅԻ ՂԱՅՈՑ
ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆ

«Էջմիածին» դպրոցի բացումը

ՆՈՐ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄՆԵՐ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ծայրագույն Պարբիաբար և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի փնտրիմությամբ Տ. Գրիգոր արեղա Խաչապրյանն ազատվել է Արագածոտնի թեմի առաջնորդական տեղապահի պարտականություններից և ծառայության կոչվել Ֆրանսիայի հայոց թեմում: Արագածոտնի թեմի առաջնորդական տեղապահ է նշանակվել Տ. Մկրտիչ վարդապետ Պողոսյանը՝ ազատվելով Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանի փոխտեսչի պարտականություններից:

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի մի շարք միաբաններ, ավարտելով իրենց բարձրագույն ուսումնական արարելիքի պարբեր համալսարաններում, վերադարձել են Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին և Վեհափառ Հայրապետի բարձր փնտրիմությամբ ծառայության կոչվել Մայր Աթոռի կառույցներում:

Տ. Շահին արեղա Անանյանը (Փարիզի Կաթոլիկ համալսարան) աշխատանքի է նշանակվել «Էջմիածին» ամսագրի խմբագրությունում՝ իբրև գլխավոր խմբագրի տեղակալ: Տ. Ռուբեն արեղա Զարգարյանը (Հռոմի Գրիգորյան համալսարան) սպասավորում է իբրև Մայր Աթոռի հրատարակչական բաժնի գրասենյակի վարիչ:

Տ. Զավեն արեղա Յազեյանը (Ս. Թովմասի համալսարան, ԱՄՆ) նշանակվել է Մայր Աթոռի ինտերնետային գրասենյակում՝ որպես Մայր Աթոռի համացանցային կայքէջի հաշվառման բաժնի պատասխանատու: Տ. Տաճար արեղա Ծաղկունյանը (Ջոն Բերքլի համալսարան, ԱՄՆ) նշանակվել է Սեանի Վազգենյան դպրանոցի փոխտեսուչ: Տ. Տիրան արեղա Պերպոսյանը (Վիեննայի համալսարան) ստանձնել է Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանի փոխտեսչի պարտականությունները:

ՄԱՅՐ ԱԹՐՈՒ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ
ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՐԳ

ԽԱՂԱՊՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ՀԱՎԱՔ

Սեպտեմբերի 15-22-ը Հունաստանի Լերոս կղզում հրավիրվել էր 2011 թվականին Յամայկայում կայանալիք Խաղաղության միջազգային համագումարի նախապարաստական հավաք, որի կազմակերպիչներն էին Եկեղեցիների Համաշխարհային Խորհուրդը և Կոստանդնուպոլսի Հույն Տիեզերական Պարբիաբարությունը:

Հավաքին իբրև քննարկման նյութ ընդգրկված էին հետևյալ թեմաները՝ «Խաղաղությունը սրբից ներս», «Խաղաղությունն ընդանիքում», «Խաղաղությունը վիրտուալ աշխարհում», «Խաղաղություն երկրի վրա՝ Խաղաղություն երկրի հենք» և այլն:

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի օրհնությամբ Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին այս հավաքին ներկայացնում էր Սեանի Վազգենյան Հոգևոր Դպրանոցի տեսուչ Տ. Գևորգ արեղա Մարոյանը:

ՄԱՅՐ ԱԹՐՈՒ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ
ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՐԳ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆ ԸՆԴՈՒՆԵՅ ՈՒԼՅԱՆՈՎՍԿԻ ՆԱՀԱՆԳԱԴԵՏԻՆ

Սեպտեմբերի 16-ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ծայրագույն Պապրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Ուլյանովսկի նահանգապետ Սերգեյ Մորոզովին եւ նրա գլխավորած պարվիրականությունը՝ ողեկությամբ Շիրակի թեմի առաջնորդ Ս. Միքայել եպիսկոպոս Աջապահյանի եւ Շիրակի մարզպետ Լիդա Նանյանի:

Հանդիպմանը Նորին Սրբությանը ներկայացվեցին Ուլյանովսկի նահանգապետի այցի արդյունքները, ՆՇ Շիրակի մարզի եւ ՌԴ Ուլյանովսկի նահանգի միջև ձևավորվող համագործակցությունը: Անդրադարձ կատարվեց Ուլյանովսկի նահանգի հայ համայնքի հոգևոր-մշակութային կյանքին, տեղեկացվեց, որ առաջիկային Ուլյանովսկում կսկսվեն հայկական եկեղեցու կառուցման աշխատանքները:

Զրույցի ընթացքում խոսվեց երկու ժողովուրդների եւ Եկեղեցիների միջև առկա եղբայրական հարաբերությունների, ինչպես նաև ժողովրդի կյանքում հոգևոր-բարոյական արժեքների առավել ամրապնդման անհրաժեշտության մասին:

ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ
ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

ՆՈՐ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄՆԵՐ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ծայրագույն Պապրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի փնտրիությամբ հուլիսի 19-ին ձեռնադրված մի շարք նորած քահանաներ, ավարտելով իրենց քառասուրյա պահեցողության շրջանը, ծառայության են կոչվել Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի կառույցներում:

Տ. Վարդ քահանա Գյոզալյանը պաշտոնավարում է Վեհաքանի ընդհանուր բաժնում, Տ. Առաքել քահանա Վարդազարյանը՝ Մայր Աթոռի Համացանցային կայքէջի սպասարկման գրասենյակում: Տ. Սեդրակ քահանա Ազնավուրյանը նշանակվել է Մայր Աթոռի հրապարակչական բաժին, ինչպես նաև Համագային Հայ Եկեղեցասեր Երիտասարդաց կազմակերպության հոգևոր պարասիտանարու, եւ Տ. Հովհաննես քահանա Քեսաբյանը նշանակվել է Մայր Տաճարի լուսարար եւ Սուրբ Վարդան եւ Հովհաննես Մկրտիչ մարտունկրարանի տնօրէն:

ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ
ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

ՆՈՒՇ-ԵՐԵԿՈ՝ ՆՎԻՐՎԱԾ ԳԱՐԵԳԻՆ Ա ԱՄԵՆԱՅՆ ՆԱՅՈՅ ՆԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

Սեպտեմբերի 19-ին Երևանում՝ Արամ Խաչատրյանի ֆիլիհարմոնիկ համերգասրահում, րեդի ունեցավ հուշ-երեկո եւ արխիվային լուսանկարների ցուցահանդես՝ նվիրված երջանկահիշարակ Գարեգին Ա Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսին:

Տանդիսությունը սկսվեց միասնական Տերունական աղոթքով, որից հետո հիշարակի խոսքեր ասացին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ծայրագույն Պարրիարք եւ Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսը եւ ՏՏ վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը:

«...Քրիստոնեական հավաքքն ու ազգային ապրումը շաղախված էին երջանկահիշարակ Տայրապետի հոգում, որոնցով արդյունավորվում էին նրա ապրած օրն ու ժամը հոգեւոր ծառայության բոլոր հանգրվաններում՝ դպրանոցի րեսչություն, այնուհետքեւ՝ առաջնորդություն եւ կաթողիկոսության րարիներ: ...Տասը րարիներ են անցել այն օրից, երբ Գարեգին Ա Կաթողիկոսը իր աչքերը փակեց համայն հայության հոգեւոր կենրոնում՝ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում՝ անավարտ թողնելով իր բազում ծրագրերը: Այս րարիներին միշտ հասարարուն է մնացել հոգելույս Տայրապետի կերպարը մեր ժողովրդի գավակների սրբերում: Իր գործերով եւ վաստակով, կյանքի օրինակով Գարեգին Ա Կաթողիկոսը շարունակում է ապրել մեր ժողովրդի հիշողության մեջ եւ արժանի գնահատանքով պիտի հիշվի սերունդների կողմից: Պիտի հիշվի նաեւ նրա պարվիրանը՝ ազգային իդաների իրականացման ճանապարհին. «Արթնացիր, գգօն դարձիր, ճշմարտութիւնն ու արդարութիւնը կրնան պահ մը լռեցուիլ, բայց երբէք՝ թաղուիլ»: ...Գարեգին Ա Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսի եւ երանելի մեր Տայրապետների հիշարակը, նրանց հավաքավոր կյանքի ուղին, գործն ու վաստակը քաջալերություն են բերում մեր հոգիներին, ոգեշնչում եւ ուսուցանում մեզ ապրելու առ Աստված սիրով, առ Տայրենիքն ու ազգս հայոց նվիրումով ու պարասխանարվությամբ: Թող լուսահոգի մեր հայրապետների երկնաբնակ հոգիները բարեխոս լինեն եւ աղոթեն մեզ համար», - նշեց Նորին Սրբությունն իր խոսքում:

«...Մեծ հայ, հոգեւոր ու ազգային անհարականություն, մրավորական, հայ գրի ու մշակույթի ճշմարիտ նվիրյալ: Այդպիսին էր Վեհափառ Տայրապետը եւ նա կոչված էր այդպիսին լինել՝ դիմագրավելու համար հակասական ժամանակների գոբալ մարտահրավերներին՝ հայապահպանություն, եկեղեցաշինություն, պայքար ազգային ինքնության ու արժեքների պաշտպանության առաջին դիրքերում, դիմակայություն հանուն հավաքքի, հանուն հայ ժողովրդի հարարություն, հանուն այն ամենի, ինչին նա անվերապահ հավարտ ու անմնացորդ ծառայում էր: Պարմական ճակարագիրը Տայոց հայրապետներին միշտ բաժին է հանել բարդ ու փորձություններով իրավիճակներում գործելու առաքելություն, եւ նրանից ոչ մեկն իրենից չի վանել այդ պարարվորությունը: Գարեգին Առաջինը նույնպես անմնացորդ նվիրումով ծառայեց Տայասրանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցուն», - մասնավորապես նշեց իր խոսքում ՏՏ վարչապետը:

Հանդիսության ընթացքում ցուցադրվեց «Գարեգին Ա Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց» ֆիլմը:

Ապա Մ. Եկմալյանի, Ա. Պարթևյանի, Ալ. Նարությունյանի, Զ. Նևոդեյի, Գ. Ֆոռեի, Դ. Շոսարակովիչի, Զ. Վերդիի սրեղծագործությունների կապարումներով հանդես եկան Հայաստանի Ֆիլիարմոնիկ նվագախումբը և Ազգային ակադեմիական երգչախումբը՝ խմբավարությամբ Հովհաննես Չերիջյանի և Էդուարդ Թովիջյանի:

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ՝ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ
ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՂԱՄԱԿԱՐԳ

Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻ ԵՒ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ԳԱՐԵԳԻՆ Ա ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՎԵՏԻ ՄԱՏՎԱՆ 10-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՅԻ ԱՌԻԹՈՎ

Սեպտեմբերի 20-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում երջանկահիշարակ Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի մահվան 10-րդ տարելիցի առիթով մատուցվեց Սուրբ և Ամնահ Պատարագ: Պատարագիչն էր ԱՄՆ Հայոց Արևելյան թեմի առաջնորդ Տ. Խաժակ արքեպիսկոպոս Պարսամյանը:

Ս. Պատարագի ընթացքում Խաժակ Սրբազանը հավուր պարշաճի քարոզ խոսեց՝ անդրադառնալով երանաշնորհ Հայրապետի լուսավոր կերպարին և Հովվապետության փառքներին: «Պարմական խառն ժամանակներում Վեհափառ Հայրապետը պարասխառնեց Աստծո կանչին՝ գալով հովվելու իր հոփը իբրև Ամենայն Հայոց Հայրապետ, եկավ իր ծառայությունը բերելու իր ժողովրդին: Լուծը ծանր էր, սակայն հիշելով Մովսեսի պարզամտ ուղղված Նեստին, թե՛ քաջ եղիք, որովհետև Աստծո Հոգին քեզ հետ է, եկավ լինելու քաջ հովիվ: Ներշնչված Ս. Հոգով՝ շարունակեց հովվել իր հոփը, առաջնորդել դեպի Աղբյուրը Լույսի:

Համաշխարհային անձ է, համաշխարհային գիտակցություն և ներգործություն ունեցող անձ է Գարեգին Ա Վեհափառ Հայրապետը: Նա դարձավ խանդավառող ուժ քարբեր եկեղեցիների հավաքացյալների համար, փառքեր ժողովուրդների համար: Այս պահին զգում ենք հոգևոր ներկայությունը Գարեգին Ա հանգուցյալ Հայրապետի և զգում ենք, որ նա ուրախ և երջանիկ է, որ փեսնում է մեզ բոլորիս՝ աշխարհական, թե՛ հոգևորական, համախմբված իր արժանավոր հաջորդի՝ Գարեգին Բ Հայոց Հայրապետի շուրջը:

Վեհափառ Հայրապետն արձանագրեց իր կրակը, վերջին խոսքերը թղթի վրա, որ ուղղված են համայն հայությանը: Նրա պարզամիտ հերքելով՝ շարունակենք սիրել Սրբություն Սրբոց Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը, որովհետև նրա հաջողությունը հաջողությունն է Քրիստոսի առաքելության մեր ազգի կյանքից ներս, և կարարելով նրա կրակը՝ պիտի կարողանանք իսկապես զգալ մեր միասնականությունը իբրև Եկեղեցի և ժողովուրդ, և հաղորդակցվելով իրար հետ՝ պիտի կարողանանք վայելել մեր ժողովրդի ավերյաց երկիրը՝ ազատ ու անկախ Հայաստանը», - ասաց Սրբազան Հայրը:

Նոգեհանգստի արարողություն

Նավարար Ս. Պարարագի Գարեգին Ա Նայրապետի շիրմի մոտ նախագահությամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսի կարարվեց հոգեհանգստյան արարողություն:

Արարողությունից հետո Վեհարանում փեղի ունեցավ ընդունելություն, որի ընթացքում Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսն իր օրհնությունն ու գնահատանքը հայտնեց բոլոր ներկաներին, ովքեր Նայասարանի և Սփյուռքի փարբեր թմերից ժամանել էին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին՝ իրենց աղոթքն ու խոնարհումը բերելու հոգեկույս Նայոց Նայրապետի հիշարակին: Իրենց սրբի խոսքն ասացին նաև Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսության միաբան Տ. Նորայր եպիսկոպոս Աշգյանը, Մայր Աթոռի բարերար Նայկ Դիդիգյանը և հոգեկույս Նայրապետի եղբայր Զոհրապ Սարգիսյանը:

ՄԱՅՐ ԱԹՐԱՆԻ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾՆԻ
ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՐԳ

ՍՈՒՐԲ ԳԵՒՈՐԳ ԶՈՐԱՎԱՐԻ ՏՈՆԸ ԳՈՒԳԱՐԱՅ ԹԵՄՈՒՄ

Սեպտեմբերի 26-ին՝ Սուրբ Գևորգ գորավարի հիշատակության փոփոխության և խորհրդանշական կազմակերպվեց դեպի Թումանյանի շրջանի Աթորի և Սպիտակի փարածաշրջանի Արջահովիտ գյուղերի Սուրբ Գևորգ եկեղեցիներ:

Իրենց աղոթքն առ Աստված հղելու էին մեկնել բազմաթիվ հավաքացիներ:

Աթորի գյուղում Պարարագին ներկա էին Գուգարաց թեմի առաջնորդ Գերաշմորի Ս. Սեպուհի եպիսկոպոս Չուլջյանը, թեմի հոգևոր դասը, եկեղեցու բարերար, ԱԺ պարզամտության Կարեն Սարիբեկյանը, Արավերդու և հարակից համայնքների ղեկավարներ և գյուղացիներ: Պարարագին էր Արավերդու հոգևոր հովիվ Տեր Միքայել քահանա Շաղոյանը: Նավարար Պարարագի թեմակալ առաջնորդն իր հայրական օրհնությունն ու բարեմաղթանքները հղեց ուխտավորներին և հորդորեց Սրբի բարեխոսությունը խնդրելիս աղոթել նաև հայ ազգի ամբողջականության և հավաքի անսասանության համար, ապա Կարեն Սարիբեկյանի կողմից բաժանվեց ուխտի մարտ:

Սպիտակի շրջանի Արջահովիտ գյուղի Սուրբ Գևորգ եկեղեցում պարարագին էր Վանաձորի Սուրբ Գրիգոր Նարեկացի եկեղեցու հոգևոր հովիվ Ս. Սյունիանու քահանա Մարգարյանը: Պարարագին մասնակցում էին Վանաձորի Սուրբ Սարգիս եկեղեցու երգչախումբը՝ խմբավարությամբ Անահիտ Ճուղուրյանի: Ներկա էին Արջահովտի գյուղապետը, Վանաձորի և Սպիտակի փարածաշրջանի հոգևոր դասը, Գուգարաց թեմի Երիտասարդաց միության անդամները, ուխտագնացությունը հովանավորող ՆՄԻԿ նախագահ Գևորգ Մանուկյանը, բազում ուխտավորներ: Նավարար Պարարագի գյուղապետի կողմից ուխտավորներին մարտիցվեց մարտ: Օրն ավելի հիշարժան դարձավ, երբ Վանաձոր քաղաքի մի բնակչուհի, որ չցանկացավ ներկայանալ, եկեղեցուն նվիրեց Սուրբ Գևորգի նկարը:

Այնուհետև Լեռնապար գյուղի Սուրբ Աստվածածին եկեղեցում Տեր Սյունիանու քահանան հանդիպեց գյուղի դպրոցականների հետ և մանրամասն ներկայացրեց Սրբի կյանքն ու գործունեությունը:

ԴԻՎԱՆ ԳՈՒԳԱՐԱՅ ԹԵՄԻ